

KRALJICA DAGMAR
HISTORIČKI ROMAN
ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY · PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

Morali su da krenu desno — na otvoreno more — kao da kralj ne će ni da pristane kod Laanda.

Vjetar duvao je ladjam upravo u bokove...
Tjedni, u kojima more miruje, primiču se kraju, već sutra moraju biti pripravni buri...

Galebi su svakog časa doletali upravo do kataraka.
I na ladj, koja je plovila uz kraljevu, pripovijedao je sijedi brodar svojim drugovima nešto o morskoj ženi...

„To je bila ona... Samo ne znam, da li sam sanjao, ili sam bio budan... A ako se pokaže čovjeku i u onima, nije dobar znak...“

Oblaci nad Laalandom izgledali su, kao da se sve više šire...
Kralj Valdemar zapovjedio je, da ladje plovo što brže mogu.

Černini su međutim pričali svoje doživljaje, koje su doživjeli, kad su tražili vojvodu Pršemista Otokara... I kad bi pogledali na mladu kraljicu, nikako ne bi ustvrdili, da je to ona djevojčica, koju su pred dvije godine otpratili u tihi, mirnu dolinu na desnoj obali Labe, kad je tražila s ocem i majkom zaklonište pod starim, s mahovinom obraslim krovom seljačke kuće. Kako je izrasla, kako se rascvala i kako se neizrecivo bujan cvijet razvio na njezinom licu! A ipak našla se ruka, koja hoće, da ga ubere, i oko koje bi najradije gledalo na tom licu pogrebno cvijeće! U rodjenu državu je tako daleko! Otac i mati ne mogu pomoći a i ne slute, kakve su zamke postavljene njihovoj Draguški.

Da imaju ta tri brata orlova krila, kako bi poletjeli u Češku, kako bi pozvali u pomoć kćeri iz Pršemislava roda mlade junake od grada do grada, od dvora do dvora... Onda bi joj mačevima u svojim rukama prokričili put do prijestolja. vlastitim rukama metnuli bi je na prjesto i ponovo u cijeloj Danskoj proglasili kraljicom...

Stric biskup čekao je od večeri do jutra... A svatovima nigdje traga nije bilo. I ladjice, koje su bile razaslane na sve strane na izvide, nisu mogle ništa reći... Samo se tuđinci nisu vratili... Možda im ipak pošla za rukom prevara... Vjetrovi nisu ih mogli zaneti, jer je bilo more mirno i duvao je samo južni vjehrić.

Stric je ustrajno čekao i drugih dana...
Na obali bilo je uvijek življe i življe... Brodari se više brinuli za svoj dobitak nego što su se brinuli za osnove biskupove... Gusarstvu su bili neobično vješti. Svaki čas dovukli su kakovu trgovačku ladju, koju su uhvatili, i pred kućama imali su cijele rpe skupocjenog blaga...

Valdemar je postajao žalostan, a od kakve mu to koristi? — Ako se ko za-piše zlu duhu, mora da sve radi po njegovoj volji, a nema nikakova oprostjenja...
Laalandska se obala za nekoliko dana tako promjenula, da se nije mogla poznati.

Činilo se, da se posve povratila nekadanja vremena, kad tu nije ni ptica bila sigurna za život, ma kako visoko letjela u zraku... Dansko kraljevstvo bilo je tada u neprijateljstvu sa svim susjedima... Neobuzdanost primorskih brodara vrlo dobro došla je vladarima... Laalandski ribari postali su ljutičkim i bodričkim obalama grozne sa-blasti... I ta neobuzdanost ponovno pojavila se uvijek, kad se pružila zgoda...

Biskupu Valdemaru došlo je poslanstvo iz ljutičke države od njemačkih grofova, da se sam primi vlade u Danskoj... Poslanici obećavali su mu silnu pomoć, ako se digne, da promjeni svoje sadanje prilike... Za neko doba ne će više u Danskoj vladati Danci već Slaveni. Nevjerojatno je, kako se sve giblje i buni u Polabliju... U bodričkoj državi je kraljev zastupnik polu Slaven a po Danac, za kojeg vele, da je i posredovao kod Valdemarove svezu s kćerkom češkog vojvode; po velikom kraju prema moru raširena je slavenska mreža, u koju će se uhvatiti i Danci... I za to je nužno osigurati se, ono što se dogodilo treba zaboraviti, pružiti si prijateljsku ruku i uništiti otrovnoga zmaja, dok je još u svojem brlogu... Osobito je od tog vremena njemačko gospodstvo u Polabiskim državama u opasnosti, otkad se Bodrici u većem dijelu sami odrekli poganstva i otkad se pokrstiti... Slavenski svećenik negdje iz Češke u zadnje vrijeme medju njima činio čudesa... I vele, da mu se sprema u pomoć iz njegove domovine drugova, koliko ih hoće... A taj je također blagoslovio u Bukovcu kraljevske zaručnike... Bukovački biskup uzrujan i uvrijeden tim postupkom, koji ne pozna nikakovih obzira... A napokon stiće će valjda i od njega pitanje vije-sti... I medju samim Slavenima nisu svi zadovoljni s novom vladom... Svake večeri krađu se od sela do sela čudne prilike i oduševljuju, draže i potpiruju, gdje ih samo za čas hoće da slušaju... To su službenici ostavljenih bogova... I s tima bilo bi se dobro sporazumjeti. U ovom vremenu dobar je i tražen svako, koji ponudi pomoćnicu ruku djelu, koje je isto tako važno za Dancu kao i za Njemce.

Stric Valdemar sdruzio bi se ne znam s kim, da se dočepa, za čim je težio još za mladih dana i o čemu je sanjao dugih četrnaest godina danju i noću... Ponuda njemačkih knezova nije ga mogla više razveseliti... Sve mu je išlo u prilog. Samo još od nikud nije bilo glasa, da li i kada su se vratili s vjenčanja u Dansku. A moguće je, da se još ni vratili nisu...

Tog dana pregledao je biskup Valdemar čete svojih saveznika. S njima bi se lako mogao braniti i od mnogobrojne vojske. Uopće bili su slabo oboružani; a nedostatak oružja posve običnoga nadomještala je osobna snaga.

Buntovnike viteškog staleža mogao bi nabrojiti na prste. Medju svjetinom nikog se izmedju gradjana nije vidjelo. Valdemarova vojska sastojala se od brodara i ribara, kojima će biti vrlo teška borba na kopnu.

Nepoznati vitez u čeličnoj opravi s probodenim srcem na oklopu ipak je obećavao od tih četa najbolje uspjeha. To su bili ljudi kao saliveni i svaki izmedju njih jak kao lav. Mnogi je samo rukama slomio konjsku potkovu i strjelicu, koja je bila naperena proti njemu, uhvatio je u ruku, a da ga nije ranila. I napadač morao se jako zalejetati, da probije kožnato brodersko odijelo...

„Vidjet ćeš, da će ti razoriti kraljevski prjesto kao vjetlar trulo drvo...“
„Neizmerno ću ti biti zahvalan...“
„Pomoć, koju ti nude Njemci, ne ćeš trebati... A oni uopće ne misle iskreno...“
„A za što?“

Biskup Valdemar stupio je za dva koraka natrag. Najednom pojavilo mu se u glavi nepovjerenje prema tome tuđincu...

„Ti pitaš zašto i ako si sin ove države? — Odgovori mi, biskupe; da li su kad bili Njemci iskreni prijatelji Dancima? Da li ste imali od njihovog prijateljstva koristi vi ili oni? — Pravo odgovori biskupe!“

Tuđinac govorio je previše, slobodno, bez svakog štovanja prema budućem kralju. Obrazina bila mu skinuta a goli mač mu se više prstiju zario u tlo.

„Da li je bila vaša svezna trajna s Njemcima? — Sjeti se pokojnog svojeg strica...“

„Govoriš kao da si Slaven! — A kako ipak poznas našu prošlost?“
„Ne brini se za moj rod, biskupe, obećao si mi, da se ne ćeš raspitivati za njega... Gledaj, da ostaneš pri svojoj riječi... Ako ne ćeš, poći ću dalje...“

„Tako se brzo uzrujavaš... Tvoja mi služba vrlo draga...“

„Nastavit će se.“

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIJA“

uzdržava od 1. maja 1912. siledeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne; povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne; povratak svake srijede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne; povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake srijede u 6 sata pos. pod. povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslije podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne; povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

KO ŽELI ZDRAVLJA

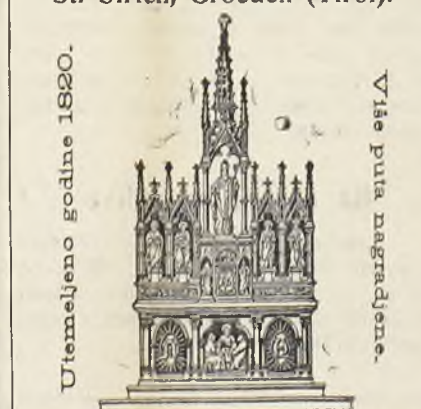
neka pohodi glasovito
Spljetsko sumporno kupalište
NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najljepkovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820. Vise puta nagradjeno.
Kiparske radnje iz drveta za crkve
Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice križni putevi, raspela, jaslice itd.
Katalog uzoraka s cijenama daje se besplatno.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrlinjom, ne plaća naručitelj.

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

**Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000**

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DE-VIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE
- - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-NICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE, PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAČIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-ZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
- - NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

HRVATSKA TISKARA

(Dr. Krstelj i drug) :: Šibenik :: (Dalmacija).

Veliko skladište svih vrsti tiskanica za župske i občinske urede.

Tiskanice izradjene su na finom i trajnom papiru, a cijene su im veoma nizke. Pri naručham za veću točnost, uz broj popisa valja naznačiti i naslov tiskanice.

Izradjuje sve vrsti posjetnica, poziva za zabave i koncerte, jestve-nike, diplome, cijenike, protokole, brošure itd. itd.

Za sokolska društva imamo naročite Clischée i znakove, te smo u mogućnosti svaku naručbu izvršiti na podpuno zadovoljstvo. Naročito smo snabdjeveni krasnim slovima za izradbu svake vrste i veličine plakata. Čista papira svake vrste i količine, kao i obvoja prodajemo uz vrlo nizke cijene.

Svi poslovi izvršuju se najvećom preciznošću i vrlo brzo.

Vlastita knjigoveznica

obskrbljena svim potrebnim i najmodernijim strojevima kao i onim za rezanje, perforiranje, pozlaćivanje i t. d. Uvezuje sve crkvene knjige, Missale, protokole, brošure, te sve radnje u knjigovežku struku zasjecajuće.

Napomenuti nam je, da smo svim radnjama, kao i papiru i tiskanicama cijene znatno snizili.

SPUŽAVA
... RAFINIRANIH I PROSTIH ...
svake veličine i oblika
za sve moguće potrebe te za toilette
imade veliku zalihu
SPUŽVARSKA ZADRUGA
U KRAPNJU
Naručbe adresirati na:
Spužvarska Zadruga - Šibenik.